

PROFIELSCHETS

Hervormde gemeente Berkenwoude wijk 1

Inleiding

Voor u ligt de profielchets van de Hervormde Gemeente Berkenwoude en den Achterbroek, behorende tot de Protestantse Kerk Nederland (PKN). In het eerste gedeelte komt het dorp Berkenwoude in beeld, met zijn ligging, bebouwing, bewoning, openbare en kerkelijke leven en zijn bereikbaarheid. Daarna volgt een overzicht van de Hervormde Gemeente met aandacht voor haar missie, bestuur, leven en werken. Bedoeld is om zo een beeld te schetsen van Berkenwoude als leef-en werkomgeving voor geïnteresseerden in de vacante predikantsplaats. Digitale informatie en afbeeldingen van de dorpskerk binnen/buiten zijn te vinden op onze website: www.hervormdberkenwoude.nl

Berkenwoude, het dorp

Ligging, bebouwing, bewoning

Het dorp Berkenwoude ligt midden in de Krimpenerwaard, gemeente in het Groene Hart, op twaalf kilometer afstand van Gouda en twintig kilometer van Rotterdam. Berkenwoude maakt deel uit van de gemeente Krimpenerwaard en bestaat uit ongeveer achttienhonderd inwoners. Berkenwoude bestaat uit een kleine dorpskern en lintbebouwing door de verschillende buurtschappen. Oorspronkelijk droeg het dorp vooral een agrarisch karakter. In de laatste dertig jaar is het aantal inwoners van Berkenwoude verdubbeld door toestroom van elders. Sindsdien is er steeds wel enige doorstroming van bewoners, maar het aantal inwoners blijft constant. Winkels en bedrijven zijn nagenoeg verdwenen. Het dorp en zijn omgeving krijgen in toenemende mate een landschappelijk en recreatief karakter met wandelgebieden als Het Loetbos en De Berkenwoudse Boezem.

Openbaar leven

De leeftijdsopbouw in het dorp is evenwichtig. In het dorp zijn twee basisscholen: de Openbare Basisschool 'De Polsstok' en de Christelijke Basisschool 'De Wegwijzer', met een reformatorische signatuur. Berkenwoude kent een bloeiend verenigingsleven. Er zijn verschillende sport- en muziekverenigingen. De hele dorpsgemeenschap is betrokken bij het vieren van de nationale feestdagen en het jaarlijks "Perkouws Feest", op de eerste zaterdag in september. Het Cultureel Centrum verleent onderdak aan de verschillende verenigingen en evenementen waaronder de jaarlijks in september gehouden Bazaar waarvan de opbrengst in zijn geheel ten goede komt aan onze dorpskerk. Zowel voor de jeugd als voor de ouderen worden activiteiten georganiseerd. Voor de grotere voorzieningen, zoals middelbare scholen, zwembaden, ziekenhuizen en bejaardentehuizen kan men terecht in de omliggende plaatsen.

Kerkelijk leven

In Berkenwoude zijn een aantal geloofsgemeenschappen actief. Er is de Hervormde Gemeente Berkenwoude met twee wijkgemeenten, tevens zijn er plaatselijke afdelingen van de Gereformeerde Gemeente en de Gereformeerde Gemeente in Nederland. De wijken van de Hervormde Gemeente Berkenwoude hebben beide een predikantsplaats voor 50%. De contacten tussen de kerkgenootschappen binnen en buiten Berkenwoude lopen langs zakelijke lijnen. Er bestaat gestructureerde samenwerking van de Hervormde Gemeente in Berkenwoude tussen wijk 1 en wijk 2 en buiten het dorp met kerken in

Samenwerkingsverband Gemeenten Krimpenerwaard (BLiK: Berkenwoude, Lekkerkerk en Krimpen aan de Lek). Er is collegiaal overleg in werkgemeenschap predikanten in Krimpenerwaard.

Bereikbaarheid

Met de auto is Berkenwoude goed bereikbaar vanuit de grote steden via de provinciale weg N210 Rotterdam-Schoonhoven, of via de N207 naar de A20 Rotterdam-Utrecht of de A12 Den Haag-Utrecht. Op bepaalde tijden rijdt er een buurtbus vanuit de kern Berkenwoude naar omliggende dorpen. De streekbus stopt op de halte 'Zuidbroekse molen', 2 km buiten Berkenwoude en kent eindbestemmingen Capelsebrug en Utrecht.

Kerkgebouw

De kerk, waarschijnlijk gebouwd in het begin van de 16^e eeuw, is een sfeervolle zaalkerk met een stijlvolle preekstoel en een koorhek uit 1686.

De kerk met toren is een rijksmonument. In de jaren zeventig, van de vorige eeuw, is de kerk grondig gerestaureerd. Het orgel werd in 1896 door de firma L. van Dam & Zn uit Leeuwarden gebouwd.

De ruime pastorie uit 1841, mooi gelegen achter de kerk, dient als ambtswoning voor de predikant. De pastorie heeft een grote tuin, is voorzien van C.V. en H.R. ketel, dakisolatie en dubbele beglazing op de begane grond. De predikant is de enige betaalde kracht in de gemeente.

De Hervormde Gemeente Berkenwoude en Den Achterbroek

Visie op gemeente-zijn en plaats in de PKN

De Hervormde gemeente van Berkenwoude en Den Achterbroek was in het verleden een vrijzinnige gemeente. In de jaren tachtig is er een samenwerking ontstaan met de plaatselijke afdeling van de Gereformeerde Bond. Deze samenwerking heeft in 2010 geleid tot het ontstaan van de 2 wijkgemeenten binnen de Hervormde Gemeente. Beide wijkgemeenten geven elk op hun eigen wijze kleur en inhoud aan het christelijk geloof. Beide wijkgemeenten hebben een 50% predikantsplaats.

Vanuit de modaliteiten van de PKN past wijk 1 het meest bij de midden-orthodoxe stroming. Wijk 2 is een Gereformeerde Bonds Gemeente.

Wijk 1 heeft ongeveer 195 pastorale eenheden en 360 leden. De eredienst vindt van oudsher om 10.00 uur 's ochtends in de Dorpskerk plaats. De gewone diensten worden fysiek bezocht / digitaal meegevierd door ongeveer 15 % van het aantal leden. Bij bijzondere diensten zoals paasdienst, startdienst, oogstdienst, gedachtenisdienst en kerstmis is dit aantal beduidend hoger. Meestal wordt er gelezen uit de Nieuwe Bijbelvertaling. Op vrijmoedige en blijmoedige wijze wordt de ontmoeting met God gezocht, opdat het christelijk geloof telkens opnieuw betekenis kan krijgen in het leven van alledag.

De wijkgemeente heeft de afgelopen periode een moeilijke tijd gehad. De laatste predikant is kort voor de coronaperiode bevestigd. Zij kon mede daardoor haar werkzaamheden niet

volgens plan uitvoeren. Dit heeft geleid tot spanningen binnen de kerkenraad/gemeente. Tijdens het traject van bemiddeling heeft de predikant zelf besloten de gemeente voortijdig te verlaten.

Wijk 2 heeft ongeveer 80 pastorale eenheden en 240 leden. De wijk staat voor een hervormd-gereformeerde prediking en geloofsbeleving. De ochtenddienst houden zij in Cultureel Centrum “de Zwaan”, de avonddienst vindt plaats in de dorpskerk. Zij acht de traditie waarin ze staat van wezenlijk belang voor iedereen. Het centraal staan van het Woord is geen drempel, maar een uitnodiging.

Met het oog op de toekomst zien beide wijkgemeenten de noodzaak van een samenwerking op basis van gelijkwaardigheid, die zo mogelijk op meer terreinen dan nu het geval is, vorm zou kunnen krijgen. Tegelijk wordt daarbij uitgesproken dat beide wijkgemeenten elkaar respecteren in hun geloof en geloofsbeleving en dat beide wijkgemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor de inhoud van eredienst, pastoraat, catechese en kringwerk. Met daaraan gekoppeld het uitgangspunt dat in beginsel de ene wijkgemeente financieel niet afhankelijk is van de andere wijkgemeente.

Missie wijk 1

De Hervormde Gemeente Berkenwoude wijk 1 wil een open, gastvrije gemeente zijn. In de dienst moet, evenals in de wijkgemeente, ruimte zijn voor verschillende opvattingen en verschillende vormen van geloofsbeleving. Naast de eredienst is pastoraat een speerpunt in het beleid. Als gemeente van Christus zijn wij geroepen tot omzien naar elkaar. Waarbij we als wijkgemeente verder willen kijken dan de muren van de kerk: in pastoraat, maar ook in diaconaat, moet aandacht zijn voor alle mensen die steun vanuit de kerk kunnen gebruiken. Met het oog op de toekomst willen wij ons als wijkgemeente inzetten voor de kerkelijke betrokkenheid van onze jongere gemeenteleden.

Bestuur

Er is in Berkenwoude 1 Hervormde Gemeente met een algemene kerkenraad die bestaat uit 2 wijkgemeenten met elk een eigen wijkkerkenraad. Het leven en werken van de Hervormde Gemeente Berkenwoude wijk 1 is de zorg en verantwoordelijkheid van de wijkkerkenraad van wijk 1. Binnen deze wijkkerkenraad functioneren een predikant, ouderlingen, diakenen en kerkrentmeesters.

- Kerkenraden

De Algemene Kerkenraad draagt de verantwoording voor de hervormde gemeente Berkenwoude. Zij bestaat uit ambtsdragers van de wijkkerkenraden aangevuld met de predikanten (indien niet vacant) van beide wijken.

De Algemene Kerkenraad komt in zijn geheel tenminste zes keer per jaar bijeen.

De wijkkerkenraad is in zijn geheel verantwoordelijk voor het totale werk in en van de wijkgemeente. Zij vertegenwoordigt de wijkgemeente naar buiten toe (Classis Zuid-Holland Noord, Interkerkelijk Beraad Bergambacht, bijzondere gelegenheden). De wijkkerkenraad

bestaat uit tien leden: een predikant, drie ouderlingen, drie ouderling-kerkrentmeesters en drie diaken. De wijkkerkenraad vult zichzelf aan, op voordracht van de gemeente. Zowel mannen als vrouwen kunnen ambtsdrager worden. Het kerkenraadsoverleg wijk 1, dat wil zeggen de wijkkerkenraad komt zo vaak als nodig is, meestal eens in de zes weken bij elkaar. In dit overleg wordt het gemeentewerk en in het bijzonder de erediensten en het pastoraat meer in detail besproken en geregeld.

- College van Diakenen

Er is een college van diakenen voor de hervormde gemeente Berkenwoude (wijk 1&2)

Het college van diakenen bestaat uit wijk 1 en wijk 2; zij hebben een volledige samenwerking. Hierin hebben zes diakenen zitting, waarvan drie diakenen van wijk 1 en drie diakenen van wijk 2. De diaconie geeft financiële steun aan een aantal sociale en charitatieve instellingen, dichtbij en veraf, d.w.z. plaatselijk, regionaal, landelijk en in/buiten Europa. De diakenen kunnen samen met de ouderlingen gemeenteleden bij ziekte, verjaardag, jubileum e.d. bezoeken. Tevens regelt de diaconie de bloemengroet vanuit de zondagse dienst.

- College van kerkrentmeesters

Er is een college van kerkrentmeesters voor de hervormde gemeente Berkenwoude (wijk 1&2)

Het college van kerkrentmeesters bestaat uit wijk 1 en wijk 2; deze hebben volledige samenwerking. Hierin hebben zes kerkrentmeesters zitting, waarvan drie kerkrentmeesters wijk 1 en drie kerkrentmeesters wijk 2. Het college draagt zorg voor de zakelijke belangen van de gemeente. Zij wil kerk en consistorie beschikbaar houden voor de gemeente, ook voor komende geslachten en eventueel andere activiteiten. Geldwerving vindt plaats door middel van de jaarlijkse actie Kerkbalans en een jaarlijks gehouden bazaar en rommelmarkt met medewerking en belangstelling van velen. Tevens is er het verjaardagsfonds ten bate van het kerkenwerk, die wordt verzorgd door vrijwilligers.

Leven en werken van de gemeente

- Eredienst

De eredienst vormt, zoals gezegd, het scharnierpunt van de week. Vanuit de ontmoeting met elkaar zoeken wij de ontmoeting met God. En vanuit deze ontmoetingen vindt al het werk in de gemeente plaats. De kerkenraad vindt het dan ook van wezenlijk belang om mensen uit de gemeente zo veel mogelijk bij de diensten te betrekken. Dit gebeurt met name in de advents- en lijdenstijd. De normale dienst worden digitaal uitgezonden, bijzondere diensten worden uitgezonden via livestream.

In de gemeente is ook een cantorij actief. Deze groep enthousiaste zangers is er in de eerste plaats om de gemeentezang te ondersteunen en om te helpen bij het aanleren van nieuwe liederen. Daarnaast wordt de cantorij ingezet om de eredienst op hoogtijdagen op te luisteren. Vanuit de cantorij bestaat de behoefte aan een jaarplanning. Met het oog hierop is het

wenselijk dat een afvaardiging van de kerkenraad op gezette tijden (ten minste één maal per jaar) overleg pleegt met de cantor.

Een andere groep die actief betrokken is bij de eredienst, is de groep liturgisch bloemschikken. Op verzoek van de predikant verzorgt deze groep een symbolische bloemschikking die betrekking heeft op de lezingen van de zondag. Ondersteuning door de predikant wordt door deze groep als zeer wezenlijk ervaren.

In overleg met de algemene kerkenraad worden vier zondagen in het jaar vastgesteld waarop het heilig avondmaal gevierd wordt. Daarnaast is er op de avond van de Witte Donderdag een avondmaalsviering.

Deze vijf vieringen van het avondmaal hebben een open karakter; vanuit de overtuiging dat de nodiging uitgaat van God, stelt de kerkenraad geen beperkingen of voorwaarden aan diegenen die gehoor willen geven aan deze nodiging aan de tafel. Iedereen is welkom.

De heilige doop wordt op aanvraag bediend in de zondagmorgendienst. In overleg met doopouders en kerkenraad wordt een datum voor de doopdienst vastgesteld. In de voorbereiding van deze dienst vindt een doopgesprek plaats, waarbij doopouders, dienstdoend diaken, ouderling en predikant aanwezig zijn. Waar mogelijk wordt cantorij bij de doopdienst betrokken.

De openbare belijdenis van het geloof wordt in de regel afgelegd nadat de betrokkene een seizoen lang heeft meegedraaid in een belijdeniskring. Daar wordt nagedacht over de inhoud van het geloof, de manier waarop betrokkenen er invulling aan geven en de betekenis van het deel uitmaken van de gemeente van Christus. De kerkenraad wil zich samen met de predikant actief inzetten om mensen te motiveren deze wezenlijke stap in de individuele geloofsontwikkeling te zetten.

Uitvaart- en huwelijksdiensten worden geleid door de wijkpredikant. De voorbereiding vindt plaats in overleg met de betrokkenen en er is veel ruimte voor eigen inbreng – bijvoorbeeld wanneer er gevraagd wordt om een oecumenische huwelijksviering. De eindverantwoordelijkheid ligt evenwel bij de predikant en de kerkenraad. Mochten betrokkenen niet ingeschreven staan bij de wijkgemeente, dan kan de kerkenraad de gemaakte onkosten in rekening brengen.

- Pastoraat

Als gemeente van Christus willen we meeleven met het wel en wee van al onze leden. We zien pastoraat en onderlinge betrokkenheid als een taak van heel de gemeente. Daarbij is het van belang dat wij als kerk geen mensen uit het oog verliezen. Mede daarom vinden wij het van wezenlijk belang dat ieder gemeentelid op gezette tijden het contact met de kerk vanuit de kerk ervaart. Binnen het pastoraat heeft de predikant een centrale rol. Van hem/haar wordt in ieder geval verwacht dat hij/zij oog heeft voor diegenen die bijzondere aandacht nodig hebben en dat hij/zij ouderen en zieken met een vaste regelmaat bezoekt. Daarnaast is het wenselijk **is** dat hij zich er voor inzet om alle gemeenteleden te kennen of te leren kennen. De predikant

wordt in zijn pastorale taak bijgestaan door de leden van het pastoraal overleg. Het Pastoraal Overleg bestaat uit de predikant, enkele leden van de kerkenraad en enkele gemeenteleden. Op het moment vindt er bezoekwerk plaats bij ziekte, geboorte, huwelijksjubilea, nieuw ingekomen en wanneer er aanleiding toe is. In een pastoraal overleg worden zaken die bij gemeenteleden spelen besproken, er worden initiatieven genomen om groepsgewijze pastorale ontmoetingen te organiseren en de leden van het overleg vinden steun en toerusting bij elkaar. Het overleg staat onder leiding van een kerkenraadslid.

Alle personen die betrokken zijn bij het pastoraat signaleren dat gemeenteleden lang niet altijd geneigd zijn om de kerk van hun wel en wee op de hoogte te houden. Elk lid van het pastoraal team heeft een aantal mensen onder zijn of haar hoede. Aanwezigheid van de predikant bij hoogtijdagen en bijzondere gebeurtenissen in het dorp wordt zeer gewaardeerd.

- Jeugdwerk en Kringwerk

Door het gebrek aan kinderen zijn momenteel de kinderkring en de jongerengroep niet meer actief. Het streven is om in de eerste week van de zomervakantie nog wel vanuit de kerk een kinderkamp te organiseren. De doelgroep van het kinderkamp is de basisschooljeugd van zes tot twaalf jaar. Het doel van de kampleiding is om zowel kerkelijk meelevende als niet-kerkelijk meelevende kinderen een vakantie te geven. Daarbij speelt het overdragen van Gods Woord een rol, maar het staat niet op de voorgrond. Voor de doelgroep is het hebben van een gezellige, actieve en leerzame week vooral belangrijk. Het is van belang dat de leiding van het kinderkamp ten minste één keer in het jaar contact heeft met (een afvaardiging van) de wijkkerkenraad.

Bij voldoende belangstelling wordt een belijdeniskring, of een geloofsgespreksgroep, georganiseerd. Binnen deze kring denken de deelnemers met elkaar na over de betekenis van God en het geloof in het leven hier en nu. Ook het 'gemeente-zijn' in al haar facetten komt aan bod. De kerkenraad wil zich samen met de predikant actief inzetten om mensen te motiveren deel te nemen aan deze kring, opdat gemeenteleden gestimuleerd worden bezig te gaan met hun persoonlijke geloofsontwikkeling.

In de wintermaanden organiseert de predikant leerhuisavonden. In deze kring worden achtergronden bij bijbelverhalen belicht. Ook is het de bedoeling dat deelnemers, tegen de achtergrond van het behandelde bijbelgedeelte, met elkaar een geloofsgesprek voeren en verdieping vinden. De kring komt in de regel zes maal per seizoen bijeen in de consistorie.

Binnen de gemeente wordt er ook op gezette tijden een Christelijke meditatieavond georganiseerd. De leiding is afwisselend in handen van een deelnemer.

- Bazaar

Eens in het jaar organiseert de wijkgemeente een kerkbazaar in het cultureel centrum 'de Zwaan'. Deze bazaar is er in de eerste plaats om financiële middelen te genereren voor de wijkgemeente. Daarnaast is de bazaar een sociale activiteit. De bazaarcommissie slaagt er ieder jaar weer in om veel mensen op de been te brengen die anderszins nauwelijks contact hebben met de kerk.

De wijkkerkenraad wil het werk van de bazaarcommissie zo veel mogelijk ondersteunen. Ten minste één van de kerkrentmeester zal altijd deel uitmaken van de commissie, om met name de financiële afwikkeling te begeleiden.

- Kerkblad

Het kerkblad 'onze gemeente' verschijnt gemiddeld één keer in de 2 maanden. Een redactie stelt het blad samen. Het blad is vooral bedoeld om de gemeente te informeren over wat er in de kerk te doen is en om de gemeente mee te delen wat er omgaat in de gemeente en de kerkenraad. De verschillende colleges leveren met een vaste regelmaat een bijdrage aan het kerkblad. Anderen staan het vrij om eventueel een bijdrage te leveren aan het kerkblad.

Opname is dan afhankelijk van relevantie en beschikbare ruimte.

Het kerkblad in haar huidige vorm wordt door velen gelezen en gewaardeerd; voor sommigen is het kerkblad een laatste lijntje met de kerk. Zo lang het niet ten koste gaat van het huidige lezersbestand, staat de redactie volledig open voor veranderingen van het blad. Zoals bijvoorbeeld een samengaan van dit blad met het maandblad van de wijk 2. De kosten van het kerkblad 'Onze gemeente' worden deels gedragen door abonnementsgeld aan de lezers te vragen. Daarnaast is het mogelijk om kostenloos te abonneren op een digitaal exemplaar.

- Bovengemeentelijke activiteiten

De predikant gaat vijf maal per jaar voor in een weeksluiting in verzorgingstehuis 'De Westerweeren' te Bergambacht. Deze bijeenkomsten zijn bedoeld om de bewoners die er veelal niet meer toe in staat zijn een reguliere kerkdienst te bezoeken, de gelegenheid te geven om één keer in de twee weken hun geloof in een gezamenlijke dienst te sterken.

Naast de predikant van Berkenwoude gaan ook de predikanten van de PKN-kerken in Bergambacht en Ammerstol voor in deze weeksluitingen. Eén maal per jaar is er een overleg tussen genoemde predikanten en commissieleden vanuit het verzorgingstehuis, in de contactgroep pastoraal overleg. Vanuit het tehuis is de wens uitgesproken om de weeksluitingen, bijvoorbeeld middels het kerkblad, meer onder de aandacht te brengen van belangstellenden.